

Špeciálna materská škola, Janka Kráľa 39, Zlaté Moravce

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

„Prirodzenosť si vyžaduje, aby človek pomáhal človeku,
nech je to ktokoľvek, práve preto, že je to človek.“

SPOLU TO DOKÁŽEME!

Stupeň poskytovaného vzdelania: predprimárne vzdelanie

Dĺžka vzdelávania: 1-3 roky

Forma vzdelávania: denná

Vyučovací jazyk: slovenský

Dátum prerokovania na pedagogickej rade: 24.01.2013

Dátum prerokovania v Rade školy: 19.10.2012

Dátum vytvorenia ŠkVP: september 2012

Platnosť ŠkVP: september 2013

Zriaďovateľ: Okresný úrad Nitra, odbor školstva, Štefánikova 69, 949 01 Nitra

Revidovanie Platnosť:	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od:	september 2012	Vytvorený ŠkVP
Platnosť ŠkVP od:	01.09.2017	<u>Zmena v učebných osnovách:</u> 4 tematické okruhy sa zmenili na 7 vzdelávacích oblastí + východiská plánovania

OBSAH

1.	Názov vzdelávacieho programu	3
2.	Vymedzenie vlastných cieľov	3
3.	Stupeň vzdelania	4
4.	Vlastné zameranie školy	5
5.	Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania	6
6.	Učebné osnovy	6
6.1	Východiská plánovania	6
7.	Vyučovací jazyk	8
8.	Spôsob, podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	8
9.	Personálne zabezpečenie	8
10.	Materiálno-technické a priestorové podmienky	9
11.	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	9
12.	Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí	10
13.	Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	11
14.	Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov	11

1. Názov školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program má názov „Spolu to dokážeme“ a je vytvorený pre deti so zdravotným znevýhodnením, vzdelávané v špeciálnej materskej škole v Zlatých Moravciach. Každoročne sa do určitej miery inovuje, aby podporoval osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, psychomotorickej a kognitívnej, aby sa tak utvárali čo najlepšie predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Tento školský vzdelávací program je odrazom skutočnosti, že materská škola je školou rodinného typu a od začiatku jej vzniku intenzívne spolupracuje s rodinami svojich detí. Aj preto sú väzby medzi rodičmi a školou, ako aj medzi samotnými rodičmi navzájom intenzívnejšie a osobnejšie.

Na tvorbe vzdelávacieho programu sa podieľali všetky pedagogičky pôsobiace v našej materskej škole, pričom sme mali na pamäti aj túto myšlienku: **„Prirodzenosť si vyžaduje, aby človek pomáhal človeku, nech je to ktokoľvek, práve preto, že je to človek.“**

Štruktúra a obsah školského vzdelávacieho programu boli spracované v zmysle Školského zákona 245 z roku 2008 a jeho novelizácií a z vychádzania nového štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách schváleným Ministerstvom školstva s platnosťou od 01.09. 2017.

2. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Školský vzdelávací program je zostavený tak, aby rešpektoval ciele výchovy a vzdelávania uvedené v zákone č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení neskorších predpisov.

V súčinnosti s podmienkami školy a jej profiláciou sme si vytýčili nasledovné ciele:

- vytvoriť adekvátne podmienky pre plynulú adaptáciu detí na nové prostredie;
- pri edukácii detí s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami využívať program TEACCH a prvky metodiky ABA;
- naplniť potrebu sociálneho kontaktu dieťaťa s rovesníkmi;
- umožniť dieťaťu sebarealizáciu prostredníctvom hrových aktivít;
- eliminovať nedostatky súvisiace s ich rečovým hendikepom a zavádzať prvky AAK u tých detí, ktoré túto náhradnú formu komunikácie potrebujú;
- utvárať pozitívny vzťah k prírode a životnému prostrediu;

- posilňovať vôľové vlastnosti – trpezlivosť, vytrvalosť, dôslednosť, sebaovládanie, schopnosť prekonávať prekážky;
- podporiť samostatnosť v čo najväčšej možnej miere;
- v spolupráci so špecializovanými pracoviskami poskytovať deťom a rodičom odbornú, diagnostickú, logopedickú a poradenskú činnosť;
- postupne pripraviť dieťa so ŠVVP na plynulý prechod do špeciálnej základnej školy;

Naším poslaním je:

- mať otvorenú spoluprácu s rodičmi našich detí, alebo s ich zákonnými zástupcami, aktívne ich zapájať do školských, aj mimoškolských aktivít a zároveň im poskytovať metodickú pomoc, snažiť sa preniesť špeciálno-pedagogický prístup do domáceho prostredia a vytvárať tiež pre nich prostredie, vedúce k eliminácii stereotypov a predsudkov;
- podporovať celostný osobnostný rozvoj detí integrovane vo všetkých oblastiach a pripraviť ich na život v intaktnej spoločnosti v súlade s ich individuálnymi a vekovými osobitosťami, prostredníctvom špeciálnopedagogických metód, foriem, prostriedkov a aktivít;
- utvárať predpoklady na ďalšie vzdelávanie rozvíjaním tvorivosti a predstáv v každodenných aktivitách;
- pomôcť dieťaťu formovať vlastnú jedinečnosť a životné kompetencie tak, aby získali taký základ, ktorý by im priniesol potešenie zo vzdelávania;

3. Stupeň vzdelania

Predprimárne vzdelanie (ISCED 0) získa dieťa so ŠVVP absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v špeciálnej materskej škole. Dokladom o jeho získaní je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania.

4. Vlastné zameranie školy

V našom vzdelávacom programe s názvom „Spolu to dokážeme“ sa prostredníctvom individuálneho prístupu, špecifických edukačných metód a prenosom nadobudnutých schopností, zručností a návykov zo školského do domáceho prostredia, zameriame na komplexný rozvoj osobnosti každého dieťaťa. Našou prioritou je utváranie predpokladov pre následnú edukáciu detí s MP, autizmom, alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami v špeciálnej základnej škole. V školskom vzdelávacom programe „Spolu to dokážeme“ sa preto zameriame predovšetkým na:

- **špeciálne cvičenia rozvíjajúce zmyslové vnímanie** (rozvoj zrakového, hmatového, sluchového vnímania; koordinácie oko-ruka; rozvoj jemnej/hrubej motoriky; grafomotoriky a komunikačných schopností s využitím AAK);
- **hygienické a sebaobslužné návyky** (postupné odplienkovanie a osobná hygiena; samostatnosť a kultúrne návyky pri stolovaní; udržiavanie čistoty; samostatnosť pri obliekaní/vyzliekaní; obúvaní/vyzúvaní; jednoduché domáce práce);
- **podporu verbálnej a neverbálnej komunikácie** (komunikáciu prispôbiť mentálnemu veku dieťaťa úrovni jeho chápania, reči a jazykovým schopnostiam; rozšíriť pasívnu a aktívnu slovnú zásobu s využitím AAK);
- **podporu sociálnych kompetencií** (spoznať a prijať prítomnosť iných osôb; prijať pomoc pedagóga; osvojiť si základné pravidlá správania sa v jednoduchých sociálnych situáciách v rámci ŠMŠ; rozvíjať schopnosť napodobňovať; naučiť sa osobné údaje; vymenovať obvyklé, často vykonávané činnosti počas dňa, nadväzovať kontakty – chápať používanie gést a mimiky; spoznať známe osoby a naučiť sa ich mená, naučiť sa jednoduché sociálne rutiny – pozdrav, poďakovanie, požiadanie o pomoc);
- **rozvoj pohybových zručností** („dobehtie“ oneskorených pohybových funkcií; zlepšenie nezrelého spracovávania senzomotorických informácií; cvičenie schopnosti koordinácie);

Tento program rešpektuje:

- vývinové zvláštnosti a osobitosti detí so ŠVVP predškolského veku;

- individuálne potreby, schopnosti, vedomosti, zručnosti, záujmy, postoje, možnosti a predpoklady dieťaťa so ŠVVP;
- špecifické ciele, formy, úlohy, metódy, zásady na rozvoj kompetencií dieťaťa;
- vzájomné prepájanie tematických okruhov a vzdelávacích oblastí
- hrový charakter edukačného procesu;
- nutnosť systematického a cieľavedomého pozorovania a diagnostikovania;
- potrebu evalvovania (hodnotenia) edukačného procesu;
- v neposlednom rade rodinu dieťaťa so ŠVVP;

5. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania

Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma dieťa spravidla od troch rokov jeho veku. Možno však prijať dieťa aj od dvoch rokov a dieťa, ktoré dovŕšilo šiesty rok veku, ale ktorému bolo dodatočne odložené plnenie povinnej školskej dochádzky.

Predprimárne vzdelávanie sa končí absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu v materskej škole.

Formy výchovy a vzdelávania: denná, poldenná, individuálne vzdelávanie.

6. Učebné osnovy

Učebné osnovy tvoria **vzdelávacie štandardy** jednotlivých vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

6.1. Východiská plánovania

Vzdelávacie štandardy majú určený obsah a špecifické ciele vzdelávania, ktoré sú zároveň východiskom plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti v ŠMŠ.

Organizácia výchovno-vzdelávacej činnosti v ŠMŠ je vyjadrená v podobe *Režimu dňa*, v ktorom sú uvedené odporúčané časy trvania jednotlivých foriem a činností dňa v ŠMŠ.

Plánovanie v ŠMŠ je plne v kompetencii učiteliek, ktoré sa striedajú v dvojtýždňových intervaloch. Samotnej tvorbe výchovno-vzdelávacieho plánu predchádza komplexné zhodnotenie a zohľadnenie súboru vstupných informácií:

- uplatnenie štátneho a školského vzdelávacieho programu
- poznanie individuálnych osobitostí každého dieťaťa vzhľadom k druhu a stupňu MP;
- závery a odporúčania diagnostických vyšetrení – CŠPP/CPPPaP;
- odporúčania lekárov/špecialistov
- vlastné zameranie školy a aplikácia vlastných cieľov výchovy a vzdelávania;
- materiálno-technické vybavenie školy
- personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania;

Výchovno-vzdelávaciú činnosť prispôbujeme povahe predprimárneho vzdelávania, okolnostiam, reálnym možnostiam a záujmom detí tak, aby sa jednotlivé výchovno-vzdelávacie oblasti prepájali. Pri plánovaní vychádzame zo špecifik jednotriednej materskej školy a tak aktivity a úlohy rozdeľujeme, dopĺňame a prispôbujeme na rôzne úrovne vývoja detí vo vekovo zmiešanej triede.

Deti s AU alebo ďalšími PVP sú vzdelávané podľa **individuálneho vzdelávacieho programu**, ktorý vypracúva triedny učiteľ v spolupráci s ostatnými pedagógmi, spoločne s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva. Vychádza z charakteristiky dieťaťa na základe jeho podrobnej diagnostiky a odporúčaní pre výchovno-vzdelávací proces so zohľadnením špecifik konkrétneho dieťaťa s AU alebo ďalšími PVP.

Vypracovaný IVP sa môže priebežne upravovať podľa aktuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa na základe jeho vývinu počas predprimárneho vzdelávania.

Samotný výchovno-vzdelávací plán tvorí desať **obsahových celkov**, rozpracovaných na nosné témy v ktorých je integrovaných sedem **vzdelávacích oblastí**. Každý obsahový celok tvorí štyri vzájomne sa prelínajúce podtémy, ktoré sú zároveň východiskom pre vypracovanie týždenných plánov konkrétnych edukačných činností.

V súlade s výchovno-vzdelávacím zameraním spojenej školy, sme do plánu školského vzdelávacieho programu zaradili logopedickú intervenciu, ktorú bude pravidelne zabezpečovať školská logopedička s cieľom rozvíjať pasívnu slovnú zásobu, rozvíjať poznávacie procesy, odstrániť, alebo zmierniť narušenú komunikačnú schopnosť a eliminovať edukačné nedostatky, ktoré z nej vyplývajú.

7. Vyučovací jazyk

Podľa § 12 je vyučovacím jazykom štátny jazyk - slovenský jazyk.

8. Spôsob, podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávania dokladu o získanom vzdelaní

Predprimárne vzdelanie získa dieťa v súlade s § 16 ods. 2 školského zákona absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom predprimárnom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, ktoré vydáva materská škola pri koncoročnej rozlúčke, ktorá sa koná formou posedenia s rodičmi, deťmi a samotnými pedagógmi. Programom je krátka prezentácia spoločných fotografií, ktoré sa zhotovovali priebežne počas trvania dochádzky detí do ŠMŠ. Zachytená je na nich samotná výchovno-vzdelávacia činnosť detí, hrové aktivity, či náhodné momenty počas rôznych školských akcií. S deťmi sa tiež nacvičuje krátke pásmo, na ktorom sa predškolační prezentujú nadobudnutými vedomosťami a schopnosťami. V závere programu sa deťom odovzdajú na pamiatku knižky a spoločná triedna fotografia.

9. Personálne zabezpečenie

Výchovno-vzdelávaciu činnosť zabezpečujú:

- dve učiteľky /špec. pedagogičky/, ktoré spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými pracovnými predpismi;
- asistentka učiteľa, na základe odporúčenia centra špeciálno-pedagogického poradenstva;
- školská logopedička, ktorá poskytuje deťom s MP a deťom s AU a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s prítomnosťou symptomatologickej poruchy reči individuálnu logopedickú intervenciu, na základe odporúčenia centra špeciálno-pedagogického poradenstva.

10. Materiálno- technické a priestorové podmienky

Špeciálna materská škola v Zlatých Moravciach je organizačnou zložkou Spojenej školy v Zlatých Moravciach, ktorá je situovaná v blízkom centre mesta na elokovanom pracovisku MŠ Slnecná. ŠMŠ je jednotriedna škola rodinného typu s útulným a harmonickým prostredím. Škola disponuje šatňou, chodbou a dvoma miestnosťami z ktorých jedna sa využíva na hrové aktivity a edukačnú činnosť a druhá slúži ako spálňa. Škola má tiež sociálne zariadenie, sklad pomôcok a jedáleň s kuchyňou. Na školskom dvore sa nachádza multifunkčné ihrisko, preliezky, hojdačky a pieskovisko. Škola má menšie priestory, ale usporiadanie triedy vyhovuje skupinovým, aj individuálnym činnostiam detí s ohľadom na profiláciu a ciele školy. Prostredie spĺňa estetické a emocionálne kvality. Je útulné a príjemné, priestor herne je optimálny a účelový. Hygienické zariadenie, viacúčelový výškovo nastaviteľný nábytok, aj lehátka pre odpočinok detí sú prispôsobené požiadavkám zodpovedajúcim počtu detí, sú zdravotne nezávadné a bezpečné. Hračky v jednotlivých kútikoch sú pre deti voľne viditeľné a dostupné, dopĺňajú sa priebežne podľa potreby s dôrazom na ich kvalitu a veku primeranosť. Pre individuálne vzdelávanie detí s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami sú vytvorené štrukturované priestory. Materská škola je štandardne vybavená detskou a odbornou literatúrou, učebnými didaktickými pomôckami, (senzorickými) manipulačnými a zvukovými hračkami, telovýchovným náradím a náčiním, suchým bazénom, audiovizuálnou a výpočtovou technikou, ako aj hudobnými učebnými pomôckami – Orffov hudobný inštrumentár, prebaľovací pult, kryty na radiátor. Spotrebný materiál pre tvorbu výtvarných a pracovných aktivít, grafomotorických cvičení či tvorbu didaktických pomôcok je zabezpečovaný priebežne podľa potrieb.

11. Podmienky na zistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

O bezpečnosť detí sa staráme podľa zákona 124/2006 Z.z. o BOZP. Škola vytvára vhodné podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní. Zamestnanci absolvujú pravidelne školenia BOZP a PO. Dbá sa na základné fyziologické potreby detí, vytvárajú sa podmienky pre ich zdravý vývoj. Dôraz sa kladie predovšetkým na hygienické

podmienky, čistotu, osvetlenie, vetranie, teplotu a zaistenie bezpečnosť detí. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti sa dodržiavajú všetky bezpečnostné predpisy.

Zabezpečuje sa nepretržitá starostlivosť a dohľad nad deťmi, deti majú celodenný prístup k vode a zabezpečený je aj pitný režim. Čistota a hygiena prostredia je na veľmi dobrej úrovni. V zariadení a v jeho okolí platí písomný zákaz fajčenia, používania alkoholu a iných škodlivín.

Hygienické podmienky sme zlepšili umiestnením dávkovača mydla, papierových utierok a zásobníkov toaletného papiera v hygienických zariadeniach.

V prípade náhleho ochorenia dieťaťa kontaktujeme jeho zákonného zástupcu a dieťa zatiaľ izolujeme od ostatných detí.

Pravidelnosť kontrol BOZP a PO, ako aj odstraňovanie ich nedostatkov zabezpečuje riaditeľka spojenej školy s externým bezpečnostným a požiarom technikom. Problematika zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní je podrobne rozpracovaná v prevádzkovom a školskom poriadku špeciálnej materskej školy.

12. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí vychádza z požiadaviek školského zákona a štátneho vzdelávacieho programu. Zameriava sa na hospitácie, pozorovanie, diagnostiku, motivačné hodnotenie a informácie pre rodičov ako spätnú väzbu. Hodnotenie detí sa realizuje priebežným pozorovaním a špeciálno-pedagogickým diagnostikovaním, ktorého cieľom je zisťovanie identifikovanie, charakterizovanie a hodnotenie úrovne rozvoja dieťaťa ako výsledku výchovného a vzdelávacieho pôsobenia. Využíva sa na zisťovanie napredovania vývoja dieťaťa, pri plnení špecifických cieľov v predprimárnom vzdelávaní. Zároveň ako súčasť edukačného procesu napomáha cieľavedomému a systematickému podporovaniu rozvoja základov kľúčových kompetencií dieťaťa predškolského veku, pričom dominuje priebežné, pedagogické diagnostikovanie, ktorého súčasťou sú portfóliá zložené so súboru prác jednotlivých detí za určité obdobie edukácie, spravidla za jeden školský rok. (Analýza hry, detské výtvarné práce a pracovné listy).

Výsledky diagnostikovania slúžia pre určenie aktuálnej rozvojovej zóny, na plánovanie a určenie ďalších výchovných postupov na prehodnocovanie efektivity výchovno-vzdelávacieho pôsobenia, ako aj na overenie dosahovania kompetencií a cieľov.

13. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školského zariadenia

Vnútornú kontrolu a hodnotenie zamestnancov školského zariadenia ŠMŠ vykonáva riaditeľka spojenej školy, alebo poverený zástupca riaditeľa školy a to formou hospitácie, pozorovaním, rozhovorom, sledovaním výsledkov výchovno-vzdelávacej činnosti.

Problematika vnútorného systému kontroly a hodnotenia detí, ako aj zamestnancov, je podrobne rozpracovaná v ročnom pláne vnútornej kontroly ŠMŠ, ktorý je súčasťou plánu práce školy.

14. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov

Vzdelávanie pedagogických odborných zamestnancov prebieha v súlade s platnou legislatívou a jej cieľom je:

1. udržiavať a zvyšovať kompetenciu pedagogických zamestnancov efektívne vychovávať a vzdelávať;
2. motivovať pedagogických zamestnancov pre neustále vzdelávanie a zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti;
3. podporovať zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov;
4. spôsobilosť zamestnancov pre tvorbu efektívnych vzťahov, konštruktívne riešenie konfliktov, vzájomnú komunikáciu a podobne;
5. sprostredkovať pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky a inovácie z metodiky predprimárneho vzdelávania;
6. pripravovať pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému napr. tvorba pedagogickej dokumentácie, tvorba IVVP;

7. metodické združenia zamerat' na aktuálne požiadavky pedagogických zamestnancov, najmä v oblasti plánovania výchovno-vzdelávacieho procesu;

Problematika kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov je podrobne rozpracovaná v ročnom pláne kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov, ktorý je súčasťou plánu práce školy.